

sens dubte: el seu assumpte central: el de com actua, a les societats urbanoindustrials contemporànies, un impuls tan paradoxal com enèrgic. D'una banda, integra els fenòmens socials en xarxes cada cop més espesses de mundialització, que tendeixen a unificar culturalment l'univers humà, al mateix temps que traça infinitat d'interseccions i encavalcaments identitaris que impossibiliten l'encapsulament de cap individu en una sola unitat de pertinença. Simultàniament, però, i en un sentit contrari, genera una proliferació d'adscripcions col·lectives que invoquen una certa noció de «cultura» per legitimar-se i que aspiren a una compartimentació de la societat en identitats que s'imaginen clarament distingibles les unes de les altres.

Aquestes dinàmiques de singularització identitària apareixen associades a fenòmens potencialment antagonics. Poden cohesionar i dotar de raons comunitats que es consideren agreujades per asimetries de tota mena, i que reclamen la seva emancipació o drets que els són negats. Però també poden constituir-se en la coartada que justifica l'exclusió, la segregació i la marginació d'aquells immigrants dels quals la particularitat «cultural» ha estat considerada del tot o en part inacceptable, molt sovint sota l'enganyosa forma de «reconeixement» i dissimulant-se darrere de conceptes equívocs, com ara *multiculturalitat* o *dret a la diferència*. És en tots els casos que podem observar, un i un altre cop, les nocions d'*identitat* i *cultura* organitzant entorn seu els discursos, nodrint les ideologies i centrant les discussions polítiques i les polèmiques públiques.

Els reunits van considerar-se d'una manera o altra interpellats per aquesta realitat complexa i contradictòria. En tant que estudiosos tenien motius per sentir-se d'alguna manera responsabilitzats en la configuració d'aquesta realitat, en la mesura que són les seves disciplines —geografia, antropologia, sociologia, teoria del dret, filo-

sofia— les que han proporcionat a les ideologies en curs categories l'usdefruit de les quals s'ha revelat en extrem controvertit, distorsionades com han estat per la seva trivialització mediàtica i transformades sovint en paròdia en mans de la demagògia política. Aquest va ser, així doncs, el tema nodal del debat: fins a quin punt els científics socials i els pensadors estan d'alguna manera obligats a revisar —a partir de la contemplació dels seus usos— els esquemes conceptuals per ells mateixos proveïts en un moment donat, dels quals sorgiren els ara per ara fetitxitzats valors de *cultura* i *identitat*?

El seminari va voler sintetitzar explicativament la voluntat d'aquells que sovint ens presentem o som presentats amb jurisdicció sobre els fets de societat d'exercir com a tals, és a dir de pronunciar-nos en públic sobre afers que, sent de la nostra competència, apareixen sistemàticament deformats per la manipulació dels poders o la banalització periodística. La reflexió versà entorn un dilema que afecta directament el present i el futur de la nostra vida col·lectiva: és possible articular avui la tendència humana a classificar socialment i, com a conseqüència d'això, a produir coses classificades i a justificar-les després, amb el vell i encara pendent projecte modern d'una igualtat democràtica basada en els principis de la civilitat, el civisme i la ciutadania? Per descomptat que el seminari no va aportar cap resposta definitiva a aquesta complicada qüestió, però sí que va considerar obtingut el seu objectiu d'haver afinat una mica més el plantejament que se'n fa.

Magribins a l'escola

(El Masnou, del 3 a 7 de setembre de 2001)

Marta Casas
F. Xavier Medina

Entre els dies 3 i 7 de setembre de 2001 es va fer a la localitat del Masnou (Maresme) la cinquena edició del curs Magribins a l'escola, organitzat pel Campus Universitari de la Mediterrània sota la direcció de Mohamed Chaib (Associació Sociocultural Ibn Batuta, ASCIB) i F. Xavier Medina (Institut Català de la Mediterrània, ICM), i la coordinació de Marta Casas (ASCIB). Com en les seves edicions anteriors (Barcelona, 1998; Vilanova i la Geltrú, 1999; Tarragona, 2000 i Lleida, 2000), aquest curs ha analitzat, des d'un punt de vista pràctic, la situació i les principals inquietuds que hi ha amb relació a la presència d'estudiants d'origen magribí a les escoles catalanes.

Concebut principalment de manera interactiva, aquest curs, que compta amb el patrocini del Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya, està dirigit principalment als professors d'educació primària, secundària i especial, tot i que també, en un sentit més ampli, al

professorat en general, directores de centres, assistents socials, membres d'associacions relacionades amb l'ensenyament o la immigració, així com a totes aquelles persones interessades en el tema. El propòsit del curs ha estat, des de la seva creació, el de crear una interacció important entre els ponents i els professionals assistents, els quals podran expressar i contrastar els seus dubtes i experiències personals en un debat obert i interactiu.

Les diferents sessions del curs han estat dedicades a temàtiques relacionades amb l'escola i la diversitat sociocultural. Després d'una primera sessió introductòria dedicada al marc general de les migracions i als contextos espanyol i català en relació principalment amb la immigració magribina, es van tractar, al llarg de tot el curs, diferents temàtiques que han anat des d'una aproximació al sistema educatiu marroquí a la pre-

Fotografia: IEM

